

REALIZACE EDUKACE NELÉKAŘSKÝCH ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ V KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACI V DANÉM ZDRAVOTNICKÉM ZAŘÍZENÍ

Mgr. Petra Kourková

Katedra zdravotnických studií, Vysoká škola polytechnická Jihlava,
Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace

Souhrn

Aplikace vnitřních směrnic a standardů každého zdravotnického zařízení slouží k zajištění nastavené kvality poskytované péče. V případě kardiopulmonální resuscitace se osvědčila pomůcka k zajištění dýchacích cest, která je implementována do praxe prostřednictvím edukace nelékařských zdravotnických pracovníků (NLZP), jak v teoretické výuce, tak i v praktické aplikaci.

Klíčová slova

Kvalita, kardiopulmonální resuscitace, dýchací cesty, edukace, I-gel

Úvod

Řízení rizik ve zdravotnickém zařízení je součástí kontinuálního zvyšování kvality, jak to vyžadují standardy akreditace. V případě řešení neodkladných stavů má každá akreditovaná nemocnice zavedený postup průběžné edukace nelékařského zdravotnického personálu v kardiopulmonální resuscitaci v rámci vlastních nastavených parametrů.

Cíl práce

Seznámit s metodickými podklady k zajištění neodkladných stavů. Prezentovat způsob edukace NLZP v praxi zdravotnického zařízení. Představit pomůcku I-gel k zajištění dýchacích cest, kterou v praxi v situacích kardiopulmonální resuscitace využíváme.

Vlastní text

Trendem posledních desetiletí je soustavné zvyšování nároků na kvalitu péče ve zdravotnických zařízeních. Způsoby hodnocení kvality zdravotních služeb byly definovány v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Minimální požadavky pro zavedení interního systému hodnocení kvality a bezpečí

poskytovaných zdravotních služeb byly deklarovány ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví z října 2015, kde se touto tematikou zabývá Standard 1.2. Řešení neodkladných stavů.

Významným indikátorem kvality poskytovaných zdravotních služeb je udělení a obhájení akreditace. Jedním z cílů akreditace je zaručit bezpečnost poskytované péče a zvýšit její efektivitu. Akreditace slouží zároveň jako závazek k dalšímu zvyšování kvality péče a úsilí vedoucího ke snižování rizik pro pacienty a zaměstnance. Předpokladem poskytování kvalitní péče je neustálé prohlubování vědomostí a dovedností zdravotnických pracovníků v praxi. To se týká jedné z rizikových oblastí poskytování péče, kterou je řešení neodkladných stavů. Tato oblast je deklarována v Akreditačních standardech pro nemocnice, vydané s účinností od 1. 1. 2014, která hovoří, že každá nemocnice zavede účinný postup provádění kardiopulmonální resuscitace (KPR), včetně organizačního zabezpečení. Doporučuje nemocnici vytvoření vlastních vnitřních předpisů, které stanoví, jaké přístroje, zdravotnické prostředky a léky má daná nemocnice v případě KPR k dispozici.

Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace, získala akreditaci při šetření na konci roku 2008. Externí certifikát kvality obhájila podruhé v prosinci 2014. V nemocnici jsou v oblasti KPR aplikovány vnitřní předpisy, a to metodické pokyny (MP) a standardy ošetrovatelské péče (SOP). Jedním z řízených dokumentů je MP/029 **Zajištění kardiopulmonální resuscitace**, který specifikuje povinnosti zdravotnického zařízení v rozsahu školení a metodice postupu KPR. V oblasti ošetrovatelské péče jde o standardy **Nezbytné vybavení pro KPR na lůžkových odděleních a ambulancích, Doporučené vybavení JIP a UP pomůckami, přístroji a léčivými pro urgentní stavy včetně KPR a Doporučené vybavení dospívajícího pokoje pomůckami, přístroji a léčivými pro urgentní stavy včetně KPR**. Těmito standardy je metodicky vedeno opakované proškolení NLZP v praxi. Rovněž je součástí vstupního školení nových zaměstnanců.

V rámci pravidelného proškolení NLZP jsme se rozhodly kromě teoretické látky zavést i praktický nácvik zavádění pomůcky I-gel k zajištění dýchacích cest na modelu. Vedly nás k tomu dobré zkušenosti v anesteziologické praxi a rovněž skvělé teoretické reference. V současné době existuje více než 200 publikovaných studií a kazuistik o efektivitě této pomůcky, především o jejím snadném použití a kratší době zavedení do příchodu resuscitačního týmu. Pomůcka I-gel je poměrně nová a inovativní supraglotická pomůcka k zajištění dýchacích cest, především v urgentních situacích. S úspěchem se využívá již desítky let v celkové anestezii v indikovaných případech. Kladem této pomůcky je absence nafukovací manžety, což je předpokladem snadnějšího a jednoduššího zavádění a tím eliminace stresu personálu při výskytu neodkladné situace. Na klinických odděleních

nemocnice je pomůcka dostupná ve dvou velikostech, obecně pro použití u žen (velikost č. 3) a mužů (velikost č. 4).

Podle doporučení lze pomůcku zavádět během resuscitace nemocného v bezvědomí při ošetření zdravotnickým personálem, **který je patřičně vyškolen v technikách a použití pomůcek pro zajištění průchodnosti dýchacích cest.** Opakované individuální proškolení je možné po domluvě na lůžkové stanici ARO nebo na Centrálních operačních sálech. Přes počáteční nedůvěru jsme v současné době získaly pozitivní ohlas především mezi všeobecnými sestrami na použití pomůcky I-gel v případě resuscitace, kterou potvrdila i zpětná vazba od resuscitačního týmu ARO.

Závěr

Z uvedeného textu vyplývá, že v praxi zdravotnického zařízení se potvrdila efektivita použití supraglotické pomůcky I-gel v případě resuscitace pacienta. V tomto duchu je nastavena edukace NLZP v teoretické výuce i praktickém nácviku.

Literatura

- LARKIN CB, d'AGAPEYEFF A, King BP, GABBOTT DA. *Igel supraglottic airway use during hospital cardiopulmonary resuscitation.* Resuscitation 2012; 83(6): e141 . [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.intersurgical.com/info/resuscitation-evidence>.
- MARX, David., VLČEK, František. 2009. *Národní akreditační standardy pro nemocnice.* Praha: Tegis, s. 168. ISBN 978-80-903750-6-2.
- Minimální požadavky pro zavedení interního systému hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb. In: *Věstník MZ.* Praha, 2015, ročník 2015, částka 16. ISSN 7601-5016
- ŠKRLA, Petr., ŠKRLOVÁ, Magda. 2003. *Kreativní ošetrovatelský management.* 1. vyd. Praha: Grada, s. 477. ISBN 80-7172-841-1.
- ŠKRLA, Petr., ŠKRLOVÁ, Magda. 2008. *Řízení rizik ve zdravotnických zařízeních.* 1. vyd. Praha: Grada, s. 200. ISBN 978-80-2472616-8.
- PLEVOVÁ, I. a kol. 2012. *Management v ošetrovatelství.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, s. 304. ISBN 978-80-247-3871-0
- PORTÁL MZČR. *Hodnocení kvality a bezpečí zdravotních služeb.* [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/KvalitaABezpecni/dokumenty/hodnoceni-kvality-a-bezpeci-zdravotnich-sluzeb_7595_2919_29.html
- ZÁKON č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. [online]. [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=75500&nr=372~2F2011&rpp=15#local-content>.

Kontakt:

Mgr. Petra Kourková: kouris@centrum.cz